

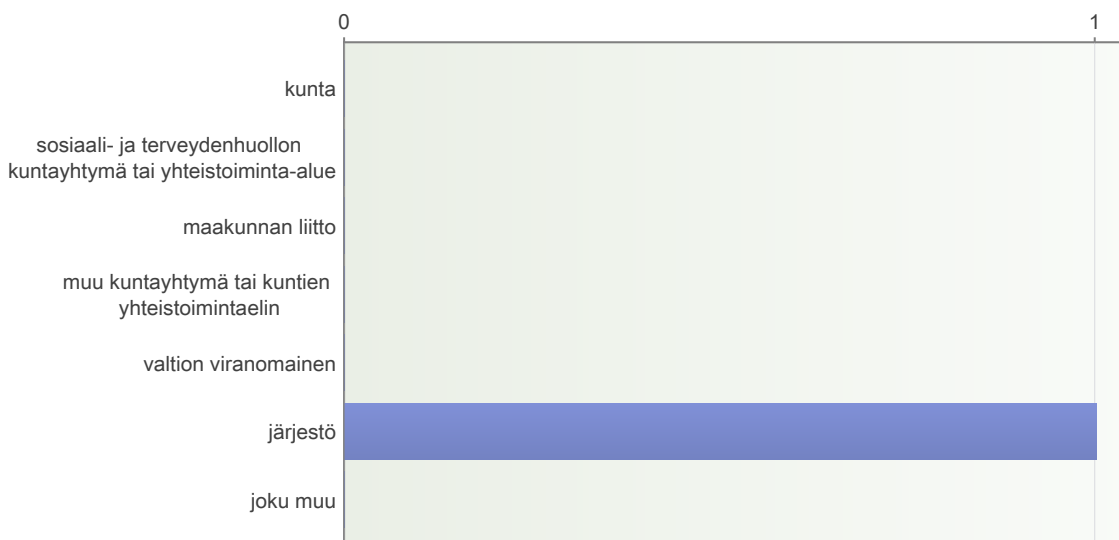
1. TAUSTATIEDOT

Vastaajien määrä: 1

Vastaajatahon virallinen nimi	Vastauksen kirjanneen henkilön nimi	Vastauksen vastuuhenkilön yhteystiedot	Lausuntopyyntöä käsittelevä päivämäärä toimielimessä	Toimielimen nimi
Maa- ja metsätaloustuottajain keskusliitto (MTK) r.y.	Marko Mäki-Hakola	marko.maki-hakola@mtk.fi, 040 5026810	8.11.2016	MTK johtokunta

2. Onko vastaaja

Vastaajien määrä: 1

3. 1. Voidaanko esityksellä kaventaa väestön terveys- ja hyvinvointieroja sekä parantaa palvelujen yhdenvertaistasaatavuutta? Jos ei, niin miten ehdotusta tulisi siltä osin muuttaa?

Vastaajien määrä: 1

- MTK:n näkemyksen mukaan esitys ei varmista yhdenvertaista palvelun saatavuutta harvaanasutuilla alueilla. Valinnan vapaus saattaa sen sijaan lisätä eriarvoisuutta palvelujen saatavuuden näkökulmasta. Tulevassa valmistelussa sekä valinnanvapauden ja järjestämisen käytäntöön viennissä on syytä varmistaa muun muassa neuvola ja vanhuspalveluiden saatavuus läheltä asukasta ja läheltä yrittäjää siten, että vaikkapa lypsykarjayrittäjän ei tarvitse hakea neuvolapalveluita kohtuuttoman kaukaa.

4. 2. Antaako esitys riittävät edellytykset saavuttaa 3 miljardin euron kustannusten kasvun hillinnän tavoite? Jos ei, miten tavoitteen saavuttamisen edellytyksiä voitaisiin parantaa?

Vastaajien määrä: 1

- MTK:n näkemyksen mukaan tavoitetta voi vaarantaa eri ministeriöiden ja hallinnonalojen halu pitää kiinni maakuntien sektorikohtaisesta ohjauksesta. Ellei maakunnille anneta todellista valtaa päättää tehtäviensä hoidosta, saattaa tulevasta järjestelmästä syntyä kankea, byrokraattinen ja kallis. Tavoitteen saavuttamisen edellytyksiä voitaisiin parantaa minimoimalla säädösohjaus ja antamalla työkalut maakunnille sekä kunnille.

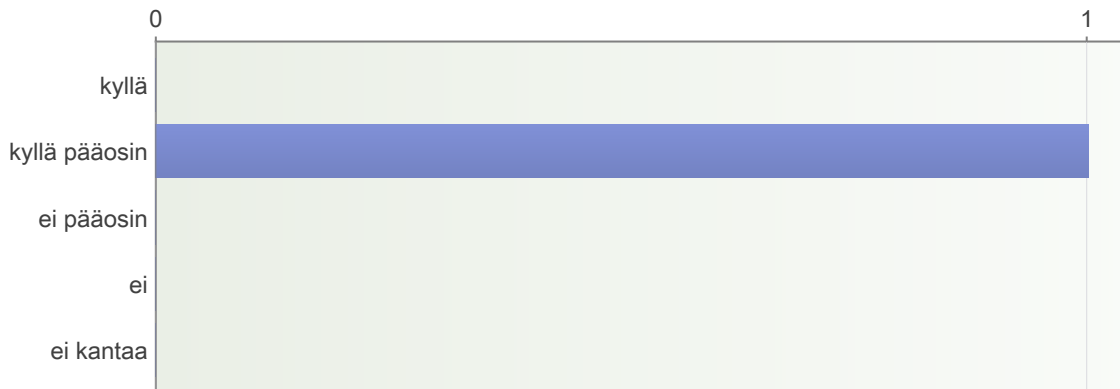
5. 3. Toteutuuko demokratia esityksessä riittäväällä tavalla? Jos ei, miten esityksen kansanvaltaisuutta voisi vahvistaa?

Vastaajien määrä: 1

- MTK pitää hyvänä sitä, että säädökset ovat mahdollistamassa maakunnille tarkoituksenmukaisen lautakuntamallin. Esimerkiksi maaseutua koskevien asioiden demokraattinen ja asiantunteva käsittely vaatii näille oman päätöksentekoon osallistuvan lautakuntansa. Päätöksenteossa pitää pystyä entistä enemmän tarkastelemaan maakuntaa kokonaisuutena. Maaseudun raaka-aineilla ja elinkeinoilla tulee olemaan suuri rooli tulevaisuudessa. Maaseutuvaikutusten arviointi tulisivin ottaa osaksi maakuntien ja kuntien normaalia päätöksentekoa. MTK huomauttaa, että etenkin kuntien yhdistyttyä kaupunkien maaseutumaisten osien merkitys osana elinvoimaa on kasvanut

6. 4. Muodostaako maakuntalaki tarkoituksenmukaisen yleislain tulevien maakuntien hallinnon ja talouden järjestämiselle?

Vastaajien määrä: 1

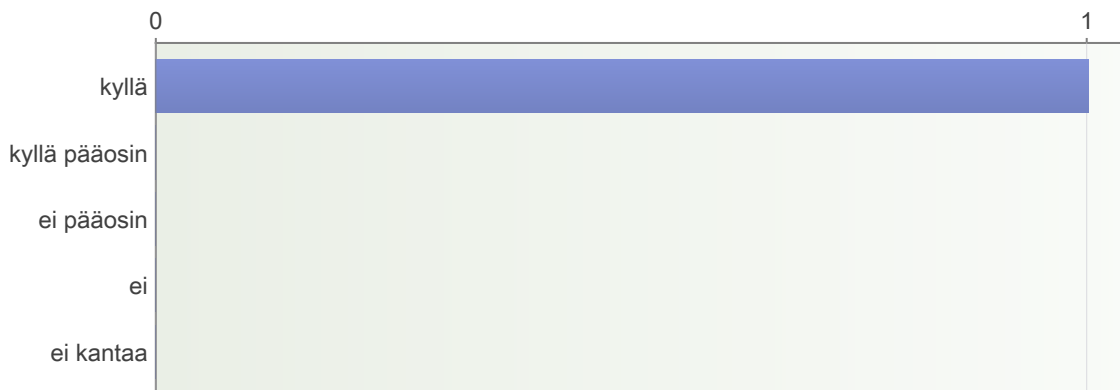

Avoimet vastaukset: kyllä pääosin

- MTK huomauttaa kuitenkin, että kokonaisuus selviää vasta maakuntien muiden tehtävien tarkempien järjestämislinjausten jälkeen

7. 5. Maakuntalain 2 luvussa määritellään maakunnan tehtävät. Onko maakunnalle esitetty tehtäväkokonaisuus uudistuksen tavoitteiden näkökulmasta tarkoituksenmukainen?

Vastaajien määrä: 1

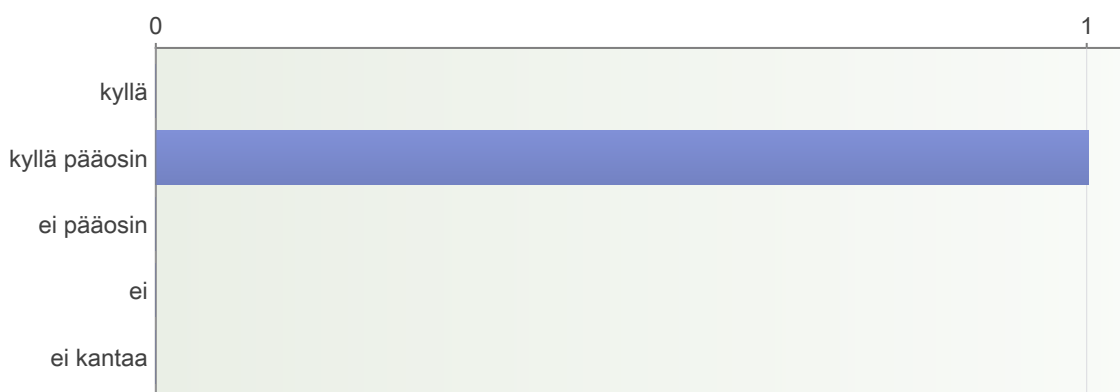

Avoimet vastaukset: kyllä

- MTK:n näkökulmasta tehtäväkokonaisuus on tarkoituksenmukainen, mutta annetaanko maakunnille riittävästi itsehallintoa jää vielä auki. Liiallisesta ministeriökohtaisesta ohjauksesta pitää päästä irti. Maakuntien pitää pystyä toimimaan yhtenä kokonaisuutena, jos maakuntiin kohdistuu liikaa ministeriökohtaista ohjausta, niin maakunnan itsehallinnollinen kokonaisuuden johtaminen on mahdotonta. Lisäksi tiettyjen tehtävien, kuten metsätalouden edistämisen järjestämistä ei ole vielä pohdittu. Tästä lisää vastauksessa kysymykseen 44.

8. 6. Maakuntalain 5 luvussa säädetään maakunnan asukkaiden osallistumisoikeuksista. Ovatko osallistumisoikeudet turvattu esityksessä riittävällä tavalla?

Vastaajien määrä: 1

Avoimet vastaukset: kyllä pääosin

9. 7. Maakuntalain 9 luvussa säädetään maakunnan palvelulaitoksesta. Onko siitä esitetty säädettäväksi tuottamisen organisoinnin näkökulmasta tarkoituksenmukaisesti?

Vastaajien määrä: 1

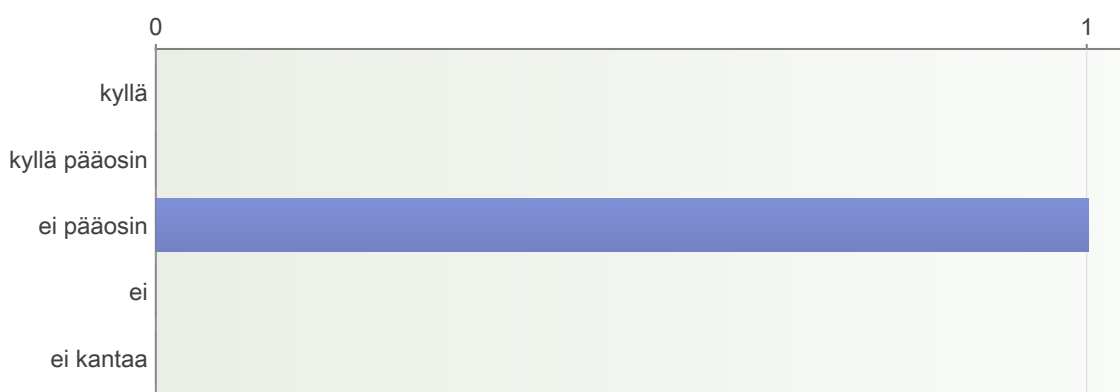

Avoimet vastaukset: ei

- MTK:n näkökulmasta maakuntakonsernin, palvelukonsernin sekä valtakunnallisten yhteisten palvelukeskusten muodostaman kokonaisuuden organisointi on vaikeasti hahmotettavissa. Jää epäselväksi tarvitaanko säädöstä maakunnan palvelulaitoksesta ja johtaako tämä tosiallisesti maakunnan päätösvallan siirtymistä pois maakuntavaltuustola ja hallitukselta. Samalla vaarantuu demokraattinen päätöksentekomalli. Epäselväksi jää myös palvelulaitosten perustamisen välttämättömyys. MTK lisäksi kyseenalaistaa ovatko valtakunnalliset palvelukeskukset lakitasolla välttämättömiä. Esimerkiksi hankinnoissa roolin tulee olla konsultoiva.

10. 8. Maakunnan talouden ohjaus perustuu erityisesti maakuntalakiin ja maakuntien rahoituslakiin. Ohjaavatko maakuntien rahoitusmalli ja maakuntalain mukainen taloudenohjausmekanismi maakuntien taloudenhoitoa tarkoituksenmukaisella tavalla?

Vastaajien määrä: 1

Avoimet vastaukset: ei pääosin

- MTK:n näkökulmasta maakuntien päätösvalta jää puutteelliseksi ilman verotusoikeutta. Maakuntien muiden tehtävien rahoitusmalli on jäsentymätön. Maakunnalle säädettyjen tehtävien, kuten esimerkiksi lomituksen hoitamiseen on löydyttävä riittävä rahoitus.

11. 9. Muut vapaamuotoiset huomiot maakuntalaista.

Vastaajien määrä: 1

- MTK on uudistukseen vaikuttamisessa keskittynyt etenkin maakuntien muihin kuin SOTE tehtäviin. Seuraavassa havaintoja näistä.

Hankinnat: Hankinnat eivät saa keskittyä ylimaakunnallisiksi kokonaisuuksiksi. Maakuntien toimintamallissa tulee olla mahdollisuus pienillekin yrityksille tarjota tuotteita ja palveluita. Uudistuksessa on syytä huomioida, että SOTE muutoksen myötä, näiden yksikköjen käyttämät tuotteet mm. elintarvikkeet siirtyvät maakuntaviraston alle. Valtakunnallisen yhteishankintojen palvelukeskuksen roolin tulee olla lähinnä konsultoiva ja neuvova

Liikenne: Liikenneasioiden järjestämisestä luonnoksessa on niukalti. On tarkoituksenmukaista, että liikennejärjestelmätyö on siirtymässä maakuntavirastoon. Tähän liittyvä työ on pääosin alueiden sekä maankäytön suunnitteluun liittyvää ja toiminnallisesti oikea paikka on maakuntavirasto. Ehdotettu valtakunnallisten väyläverkkojen koordinointi valtion kanssa erittäin tärkeää. Yksityistieasiat myös luontevasti kuuluvat maakunnan tehtäviin, eivätkä esimerkiksi valtakunnallisen viraston. Tienpidon tehtävien on syytä olla samoissa käsissä kuin liikenneverkon omistajuus ja tästä syystä valtakunnallisesti hoidettavia liikenneviraston kautta. Joukkoliikenteen tehtävistä säädettäessä on syytä kiinnittää huomiota palvelukokonaisuuden toimivuuteen sekä etenkin maaseudun yhteyksien varmistamiseen. Liikenteen lupakäytännöissä ei puututa joukkoliikennelain mukaan nykyisin kunnille kuuluviin tehtäviin ja muut elyjen tehtävät siirrettäisiin maakuntiin.

Pelastustoimi ja huoltovarmuus: Pelastustoimea järjestettäessä syytä määritellä maakunnan ja kuntien välinen yhteistyö mm. valmiussuunnitelmissa sekä lupauksesta vasteajoissa ja poikkeustilanteissa toimimisessa. Pelastuslaitoksella on tärkeä rooli tukea kuntatason varautumisen suunnittelua. Varautuminen vakaviin häiriöihin ja poikkeusoloihin perustuu käytännössä viranomaisten, elinkeinoelämän ja kolmannen sektorin sujuvaan yhteistyöhön.

Huoltovarmuus liittyy myös julkisiin hankintoihin. Jos hankintaketjut ovat pitkiä ja perustuvat esimerkiksi kaukaa tuotuihin elintarvikkeisiin, on ruokajärjestelmä hyvin haavoittuvainen. Jos pääpaino on paikallisten tuotteiden käytössä, ovat ne saatavilla myös poikkeusoloissa. Tämä korostuu etenkin maakunnallisissa SOTE hankinnoissa.

Ympäristöterveydenhuolto: Kokonaisuuden siirtyminen maakuntiin on kannatettava. Ympäristöterveydenhuolto kytketty useisiin maakunnallisiin tehtäväkokonaisuuksiin. Maakunnissa on syytä tarkasti varmistaa, että vaikka ympäristöterveydenhuoltoa hoidettaisiin oman jaoston ja yksikön kautta on kytkös elinkeinojen kehittämiseen oltava selkeä. Ympäristöterveydenhuollosta on rakennettava kokonaisuus ja tämä tarkoittaa myös valvontaeläinlääkäreiden siirtymistä aveista maakuntiin. Päivystyksen hoitamiseen kiinnitettävä huomiota siten, että se toimii 24/7 ja riittävän lähellä. Maakunnan tasolta myös valvontasuunnitelmien toteuttaminen ja raportointi toimii tarkoituksenmukaisemmin kuin kunnissa.

Lomitus: Lomituspalvelut ovat keskeinen osa maatalousyrittäjien sosiaaliturvaa sekä tärkeä osa suomalaista ruokaketjua myös huoltovarmuuden kannalta. Merkittävän yhteiskunnallisen intressin vuoksi on hyvä, että lomituksen järjestämisvastuu ollaan säätämässä maakunnan lakisääteiseksi tehtäväksi.

Työhyvinvointipalveluna lomituspalveluilla on tärkeä rooli maatilalla työskentelevien yrittäjien hyvinvoinnin turvaamisessa, mutta tärkeä rooli myös eläinten hyvinvoinnin kannalta. Palvelut turvaa mm. äkillisissä tapaturma/sairaustilanteissa tilan toimintaa ja eläinten hoidon. Lomituspalvelujen tärkeyden vuoksi MTK pitää välttämättömänä, että lomituspalveluiden rahoitus on jo maakuntien rahoituslain tasolla olla riittävästi osoitettu ja kohdennettu näihin palveluihin, jotta turvataan palveluiden saatavuus koko maassa ympäri vuoden.

Maakuntalainsäädännön tulee mahdollistaa riittävä ja asiantunteva valtakunnantason ohjaus lomituspalvelujen laadukkaan toimeenpanon varmistamiseksi. Nykyisen toimijan MELA:n (maatalousyrittäjien eläkelaitos) vahvuutena on maatalouselinkeinon tuntemus, lomituspalvelujen toimeenpanon osaaminen, koko maan kattava asiamiesverkosto sekä vahva rooli maatalousyrittäjien työhyvinvoinnin edistämiseksi. MTK näkee MELAn hyödyntämisen tarkoituksenmukaisena myös tulevaisuudessa. Tarkempi lomituksen järjestäminen on parhaillaan erillisen työryhmän tehtävänä.

Maaseutuhallinto: Maaseutuhallintokokonaisuus kootaan maakuntiin. Maakunnille luontevasti kuuluu viljelijätukikokonaisuudesta hakemusten vastaanotto ja käsittely, tuen myöntäminen ja maksaminen sekä valvontatehtävät. Myös maaseudun kehittämiseen liittyvät tehtävät voidaan pitkälti kohdentaa maakunnille. Maatalous on voimakkaasti säännelty toimiala ja sen vuoksi ammattitaitoinen ja hyvin toimiva maaseutuhallinto on elinkeinonharjoittajille hyvin tärkeä. Maa- ja metsätalouden ollessa useimpien maakuntien merkittävimmät toimialat, on hyvä, että niillä on merkittävä rooli maakuntien tehtävissä. Linjaus, jonka mukaan maaseutuhallinto hoidetaan siten, että alkutuotantoyrittäjät saavat tarvitsemansa hallinnon palvelut riittävän läheltä, on hyvä. On edelleen huolehdittava, että alueellisesti kattava toimipisteverkosto rakennetaan nykyisten YT-alueitten pohjalta, kuitenkin siten, että maaseutuhallinnon toimipisteverkoston aluerajaukset noudattavat tulevien maakuntien rajoja. Maatalouden harjoittajien toiminnan turvaamiseksi maaseutuhallinnon toimipisteverkosta ei voida nykyisestä karsia.

Maaseutuhallintoon liittyy keskeisesti maksajavirastosopimukset. Maksajaviraston toiminnan osalta Maaseutuvirasto on EU:n toimesta akkreditoitu toimijataho, joka tekee nuo maksajavirastosopimukset nyt Elyn ja YTA-alueiden kanssa. Alueet ovat siis maksajavirastoa. Tulevassa hallintomallissa tietojärjestelmät, ohjeistus ja laskennat on hyvä tehdä keskitetysti. Se mahdollistaa sen, että käytännöt ja tukilaskenta ovat lähtökohtaisesti samankaltaisia. Muutoksessa on kuitenkin varmistettava, että maaseutuvirastossa on riittävä viljelijälähtöinen osaaminen sekä asiakaslähtöinen toimintamalli.

Maakunnan suunnittelu ja maakuntakaavoitus: Maakunnille on siirtymässä ELY:n alueiden käytön suunnittelua koskevat tehtävät nykyistä konsultoivammassa muodossa. ELY-keskusten tehtävänä olevaa kuntien kaavoitus- ja rakennustoimen oikeudellista valvontaa ei olla siirtämässä maakunnalle. Rakennustoimen ollessa kunnan vastuulla tulisi siihen yhdistää myös ilmoitusmenettelyksi muutettu nykyinen ympäristöluvitusta.

MTK huomauttaa, että mikäli alueiden käytön suunnittelun edistäminen tulee maakuntiin ja valvonta valtakunnalliseen LUOVA-virastoon, päädytään raskaaseen ja ei tarkoituksenmukaiseen hallintoon. Lopputuloksena voi olla kaksi ohjaavaa viranomaista ja lausunnot pitää pyytää molemmilta. Toiminnallinen tilanne saattaa nykyisestä jopa heiketä. Maakuntauudistuksessa viranomaisten välisistä valituksista pitäisi vain yksinkertaisesti päästä eroon. Aitoon maakuntahallintoon kuuluu myös luottamus viranomaisten välillä. Tulevissa maakunnissa ohjaavan viranomaisen on myös oltava neuvottelevassa roolissa ilman, että toinen viranomainen tekee väliintulon ja valittaa. MTK esittää, että Maakunnat hoitavat alueiden käytön suunnittelun tehtävät kokonaisuutena eikä valtakunnan virastolle säädeta valvontaroolia. Riittävä säädösohjaus voidaan toteuttaa esimerkiksi kirjaamalla lakiin maakunnan velvoite huolehtia mm. valtakunnallisten alueiden käyttötavoitteiden toteutumisesta.

Viranomaistoimintaa tulee kaikin keinoin kehittää tekemisen laatua parantavaksi ja viranomaisten valvontaroolia pienentäväksi ja omavalvontaa painottavaksi.

Ympäristöhallinto: Esityksessä on edelleen kirjattu, että valtion ympäristöhallinnon myöntämät ympäristöluvat, ympäristövalvonta ja luonnonsuojelu kootaan ELY-keskuksista ja aluehallintovirastoista uudistettavaan valtion valtakunnalliseen aluehallintovirastoon valtion tehtäväksi.

Hallintoa uudistettaessa näin merkittävästi on samalla pyrittävä keventämään elinkeinonharjoittajien hallinnollista taakkaa. Byrokratian purkaminen on oltava rakenteiden uudistamiseen verrattava tavoite. Sellaisten laitosten ja investointien, kuten eläinsuojien ympäristöluvut, jotka eivät ylitä IED-laitosrajaa, tulee siirtää ilmoitusmenettelyyn ja samalla kunnan päätösvallan piiriin. Investoinnit ovat keskeinen osa kuntien elinvoimatehtäviä. Direktiivilaitosten ympäristöluvut voidaan käsitellä valtakunnan tasolla. Edellä mainittu esitys on luonteva jatkumo pitkään käynnissä olleelle valmistelulle koskien eläinsuojien ympäristölupaprosessin keventämistä ja sujuvoittamista. Yhden luukun hankkeessa tulee varmistaa, että mahdollisuus menettelyjen yhdistämiseen toteutuu valtion- ja kunnanhallinnossa. Samalla on varmistettava, että kaikilla hallinnon tasoilla on samat ohjelmat sekä järjestelmät käytössä, jotta eri tasojen yhteistyö on sujuvaa ja esim. eläinsuojan koon ylittäessä IED-ajan siirrytään sujuvasti kunnasta valtioon ilman tietojen uudelleen toimittamista. Samat järjestelmät ovat tarpeen myös ilmoitusmenettelyssä itsessään, jotta kunnan viranomaisen pääsee helposti katsomaan kaikki alueeseen liittyvät taustatiedot. Osassa IED-rajaa pienemmissä investoinnissa ilmoitusmenettelyn käyttö voi esimerkiksi sijainnin kannalta olla vaikeaa. Tällöin hanketta koskeva lupa tulisi kuitenkin käsitellä kunnassa eikä valtakunnan virastossa.

Maataloutta koskeva hallinto ja osaaminen kootaan maakuntiin. Tästä syystä maatalouden IED- rajan ylittävien investointihankkeiden lupakäsittelyn sujuvuuteen tulee kiinnittää erityistä huomiota. Jatkovalmistelussa tuleekin pohtia onko niiden paras paikka valtakunnan virastossa vai jossain muualla.

Ympäristöasioiden erottaminen on omiaan lisäämään vastakkainasettelua ympäristön ja elinkeinon välillä, vaikka ympäristönäkökulman pitäisi olla mukana kaikessa päätöksenteossa. On myös hyvä muistaa, että viranomaisten valitusoikeutta toistensa päätöksistä on osana normien purkutalkoita luvattu vähentää tai kokonaan poistaa se.

YSL uudistuksen tavoitteena ollut sujuvoittaminen sekä valtioneuvoston tavoitteena ollut byrokratian purkaminen ei etene, vaikka maakuntauudistuksessa olisi tilaisuus ottaa iso askel molemmissa ja samalla huolehtia ympäristön tilasta.

Vesilain mukaiset luvat tulee myös järjestää muulla tapaa kuin siirtämällä valtakunnalliselle virastolle. Vesilain mukainen ilmoitus voidaan myös käsitellä kunnassa, jonka alueelle hankkeen vaikutukset ulottuvat laajimmin. Mikäli vaikutus ulottuu useiden kuntien alueelle tai Suomen rajojen ulkopuolelle, voidaan lupa käsitellä valtakunnallisessa lupavirastossa.

Jos maakunnille ohjataan lupaviranomaisen tehtäviä, tulee sille ohjata myös niiden vesilain mukaisten hankkeiden lupakäsittely, joiden vaikutus ulottuu useiden kuntien alueelle.

Luonnonsuojelu liittyy kiinteästi maakuntien muihin alueiden käytön tehtäviin ja on hyvin rinnasteinen kulttuuriympäristön hoitoon. Tällä hetkellä ELY-keskukset edistävät alueilla ja valvovat luonnon- ja maisemansuojelua. Luonnon monimuotoisuutta turvataan suojelemalla ja hoitamalla arvokkaita luontotyyppejä ja uhanalaisia eliölajeja. Lisäksi huolehditaan, että luontoarvot otetaan huomioon myös maankäytön suunnittelussa. Luonnonsuojelukokonaisuutta ei tule siirtää pois maakunnista vaan keskittää maakuntaan. Valtakunnallisella vastuulla olevat, kuten Natura-alueilla tehtäviä toimenpiteitä koskevat tehtävät, voidaan vastuuttaa maakunnille ja jättää asian seuranta sekä EU-raportointivastuu ympäristöministeriölle. Ympäristö- ja luonnonsuojeluasioiden keskittämistä valtakunnalliselle virastolle ei voida perustella myöskään sillä, että vain valtakunnan tasolla voidaan huolehtia yleisen edun turvaamisesta. Jos tällaista esitetään, samalla myös väheksytään maakuntien kykyä huolehtia alueensa kokonaiskehittämisestä sekä yleisen edun turvaamisesta vaikkapa luonnonsuojelussa. Maakuntien ja kuntien keskeinen tavoite on varmasti myös turvata jokaiselle asukkaalleen kuuluva oikeus terveelliseen ympäristöön. Lisäksi säätämällä luonto- ja ympäristöasioiden päättämisestä kunnissa ja maakunnissa varmistetaan jokaiselle mahdollisuus vaikuttaa elinympäristöönsä koskevaan päätöksentekoon. Keskittämällä päätösvalta valtakunnalliseen LUOVA virastoon, vaarantuisi tämä jokaisen perusoikeus.

MTK esittää, että maakuntalain 2 lukuun 6§:n maakunnan tehtävälain lisätään luonnonsuojelu.

Kasvupalvelut ja aluekehitysjärjestelmä: Keskeinen osa tulevien maakuntien toimintaa tulee olemaan kasvupalvelut sekä aluekehittäminen. Tällä hetkellä työ- ja elinkeinoministeriössä on meneillään työ, jonka tarkoitus on yhdistää ja uudistaa ELY-keskusten ja TE-toimistojen tarjoamat yritys-, työ- ja elinkeinopalvelut maakuntauudistuksen yhteydessä julkisiksi kasvupalveluiksi. Tehtävä linkittyy vahvasti myös maaseudun yrittäjyyteen ja kasvupalveluissa on varmistettava, että maakunnan erilaisten alueiden ja yrittäjien tarpeet huomioidaan. Maaseuturahoituksen ollessa mm. EU- budjetoinnissa ja ohjelmissa oma kokonaisuutensa, on tämä erillisyyden syytä säilyttää myös maakunnissa.

Aluekehittämisjärjestelmän uudistaminen on myös meneillään. Maakuntien kehittämisen näkökulmasta on hyvä, että kokonaisuutta koordinoidaan aidosti maakunnissa. Työkaluja tulee mm. rakennerahastojen kautta. Uudistamistyössä on myös haluttu edelleen varmistaa maakuntien sidosryhmien osallistuminen päätöksentekoon maakuntien yhteistyöryhmien poistuessa uudistuksen yhteydessä. Aluekehittämisen onnistumisen kannalta mm. järjestöjen osallistaminen työhön on äärimmäisen tärkeää. Osallistaminen liittyy myös luonnoksen kohtaan, jonka mukaan maakunnan tehtävälain kuuluisi maakunnallisen identiteetin edistäminen alueella yhteistyössä alueen muiden toimijoiden kanssa. Muita toimijoita voisivat olla esimerkiksi yhdistykset, kansalaisjärjestöt, yritykset ja yhteisöt sekä muut alueella toimivat viranomaiset.

12. 10. Sosiaali- ja terveydenhuollon järjestämislain 4 §:ssä säädettäisiin palvelujen saatavuudesta ja saavutettavuudesta. Säännöksen mukaan palvelut on toteutettava väestön tarpeet huomioon ottaen lähellä asiakkaita, mutta säännöksen mukaisten edellytysten täytyessä palveluja voidaan koota suurempiin kokonaisuuksiin. Onko säännös palvelujen saatavuuden näkökulmasta tarkoituksenmukainen?

Vastaajien määrä: 1

Avoimet vastaukset: ei kantaa

13. 11. Maakunnat muodostavat 5 yhteistyöaluetta, joista kussakin on 3–4 maakuntaa. Yhteistyöalueeseen kuuluvat maakunnat laativat sosiaali- ja terveydenhuollon järjestämislain 16 §:n mukaisen yhteistyösopimuksen. Siinä maakunnat sopivat keskinäisestä yhteistyöstä palvelujen järjestämisessä ja toteuttamisessa. Sopimus on oikeudellisesti maakuntia sitova. Onko sopimuksen sitovuus perusteltua?

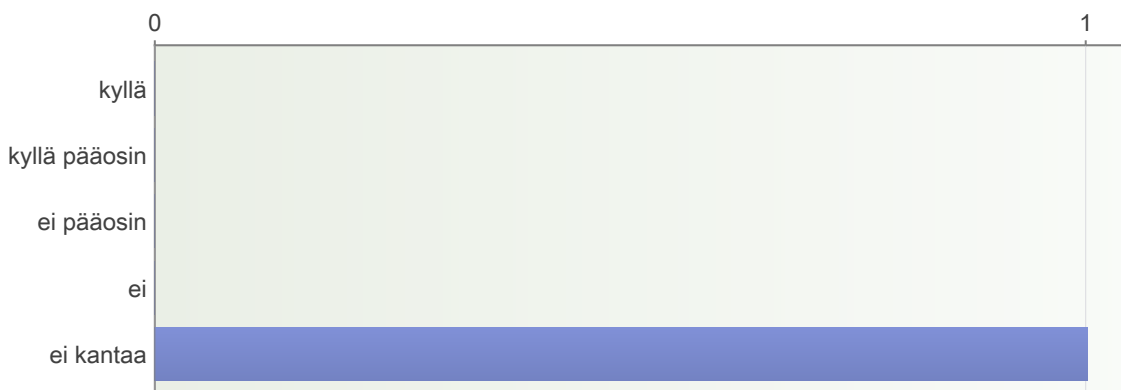
Vastaajien määrä: 1

Avoimet vastaukset: ei kantaa

14. 12. Sosiaali- ja terveydenhuollon järjestämislain 16 §:n mukaan laadittavassa yhteistyösopimuksessa on sovittava toimenpiteet palvelujen integraation varmistamiseksi. 23 §:n mukaisesti palvelun tuottajan velvollisuutena on valmistaa palveluketjujen integraation toteutuminen ja toimittava integraation edellyttämässä yhteistyössä muiden toimijoiden kanssa. Ovatko säännökset riittäviä asiakaslähtöisen integraation toteutumiseksi?

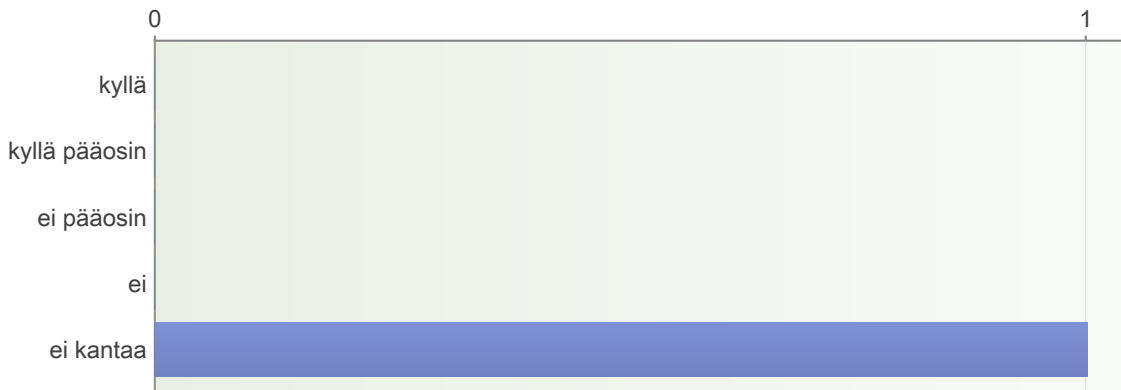
Vastaajien määrä: 1

Avoimet vastaukset: ei kantaa

15. 13. Sosiaali- ja terveydenhuollon järjestämislain mukaan valtion ohjausta vahvistetaan sosiaali- ja terveystalvueluissa (19 §, 4 luku, 6 luku). Onko tämä uudistuksen tavoitteiden näkökulmasta perusteltua?

Vastaajien määrä: 1

Avoimet vastaukset: ei kantaa

16. 14. Sosiaali- ja terveydenhuollon järjestämislain 22 §:n mukaan maakunnan on omassa toiminnassaan erotettava sosiaali- ja terveydenhuollon järjestäminen ja palvelujen tuottaminen. Onko järjestämisen ja tuottamisen erottaminen uudistuksen tavoitteiden näkökulmasta tarkoituksenmukaista?

Vastaajien määrä: 1

Avoimet vastaukset: ei kantaa

17. 15. Sosiaali- ja terveydenhuollon järjestämislain 22 §:n mukaan maakunnalla on yhtiöittämisvelvollisuus maakunnan hoitaessa sosiaali- ja terveydenhuollon tehtäviä kilpailutilanteessa markkinoilla tai jos palvelut ovat valinnanvapautta koskevissa säännöksissä tarkoitetun laajan valinnanvapauden piirissä. Onko ratkaisu tarkoituksenmukainen?

Vastaajien määrä: 1

Avoimet vastaukset: ei kantaa

18. 16. Muut vapaamuotoiset huomiot sosiaali- ja terveydenhuollon järjestämislaista.

Ei vastauksia.

19. 17. Kysymys vain kunnille: Voimaanpanolaissa on tarkoitus säätää siitä, mihin maakuntaan kunnat kuuluvat uudistuksen tullessa voimaan. Katsotaanko kunnassanne, että sen tulee kuulua voimaanpanolain 5 §:ssä esitettyyn maakuntaan?

Vastaajien määrä: 1

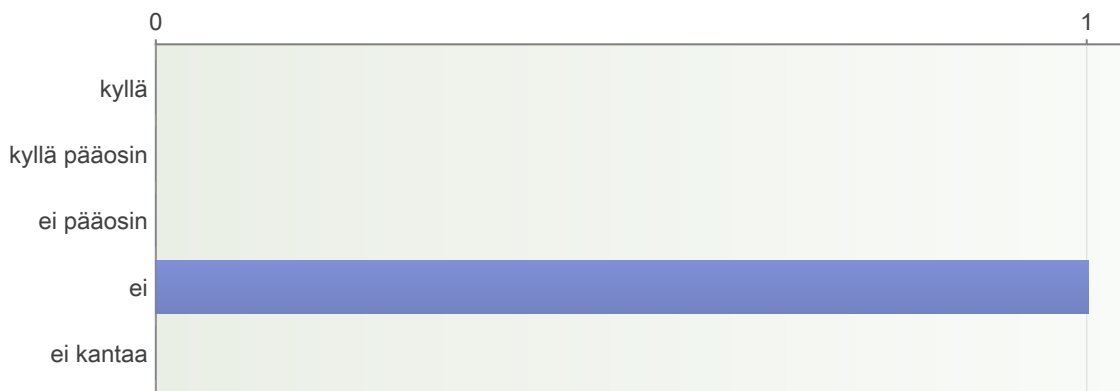
Avoimet vastaukset: ei kantaa

20. 18. Kysymys vain kunnille: Mikäli vastasitte edelliseen kysymykseen ei, mihin maakuntaan kunnan tulisi kuulua ja miksi? (Kunnan tulee toimittaa valtuuston päätösasiakirja sosiaali- ja terveysministeriöön)

Ei vastauksia.

21. 19. Väliaikaishallinnosta sekä väliaikaisen valmistelutoimielimen tehtävistä ja toimivallasta säädetään voimaantulon 2 luvussa. Onko väliaikaishallinnosta säädetty riittävällä tavalla?

Vastaajien määrä: 1

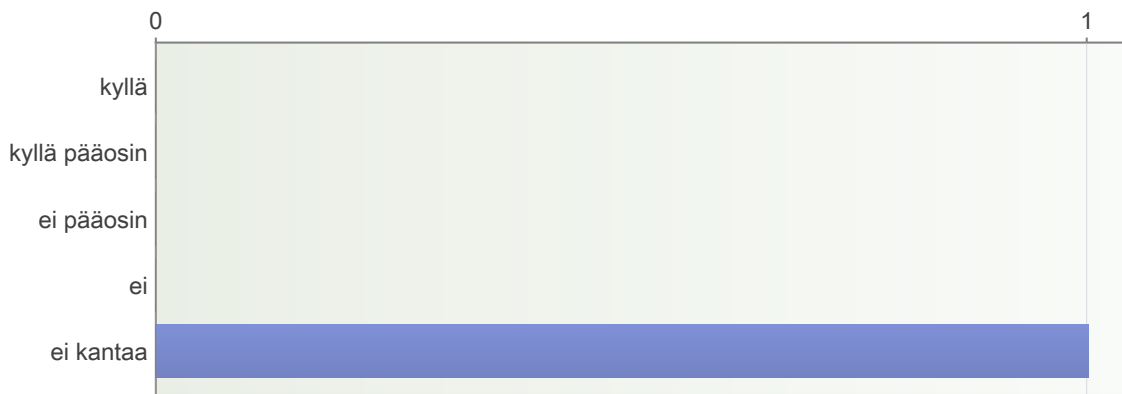

Avoimet vastaukset: ei

- Väliaikaisen valmisteluelimen on ajateltu koostuvan viranhaltijoista. Rakennettaessa maakuntien itsehallintoa ja demokratiaa on mukana syytä olla myös luottamushenkilöitä. Valmistelutehtäviin kuuluu väistämättä myös poliittista harkintaa sisältäviä tehtäviä. Uudistusta on rakennettu -hallinto pitää nähdä myös palveluna-ajatuksella. Ajatus voi toteutua, jos toimijat/asiakkaat mukana myös väliaikaistoimielimen valmistelussa.

22. 20. Voimaantulon 14 §:n mukaan kunnallisia sosiaali- ja terveydenhuollon palveluja tuottavissa organisaatioissa työskentelevä henkilöstö siirtyisi maakuntien palvelukseen liikkeenluovutuksen periaatteiden mukaisesti. Lisäksi henkilöstö, joka muualla kunnan hallinnossa tai tukipalveluissa tekee pääasiassa sosiaali- ja terveydenhuollon tehtäviä, siirtyisi maakuntien palvelukseen. Onko henkilöstön siirtymisestä esitetty säädettyä henkilöstön aseman näkökulmasta tarkoituksenmukaisesti?

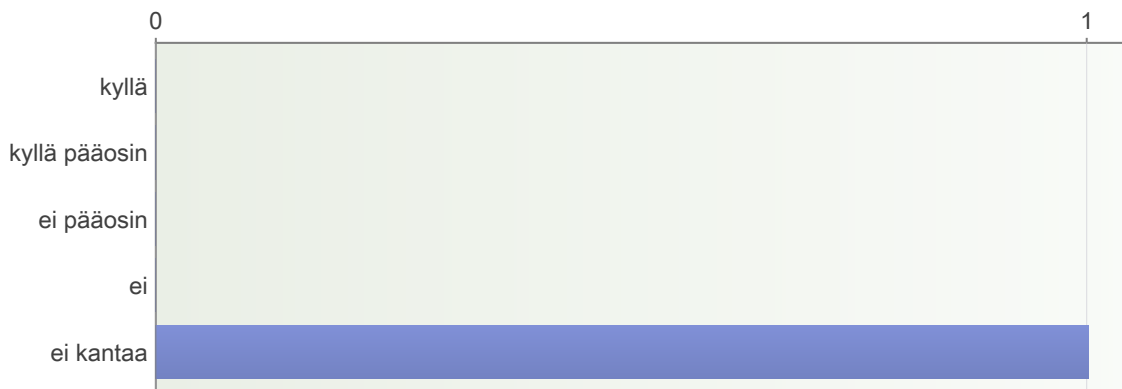
Vastaajien määrä: 1

Avoimet vastaukset: ei kantaa

23. 21. Voimaanpanolain 4 luvun mukaan lakisääteisten kuntayhtymien koko omaisuus sekä kuntien irtain omaisuus siirtyy maakunnille. Kuntien toimitilat ja kiinteistöt jäävät kuntien omistukseen. Onko omaisuusjärjestelyjä koskeva ratkaisu hyväksyttävä?

Vastaajien määrä: 1

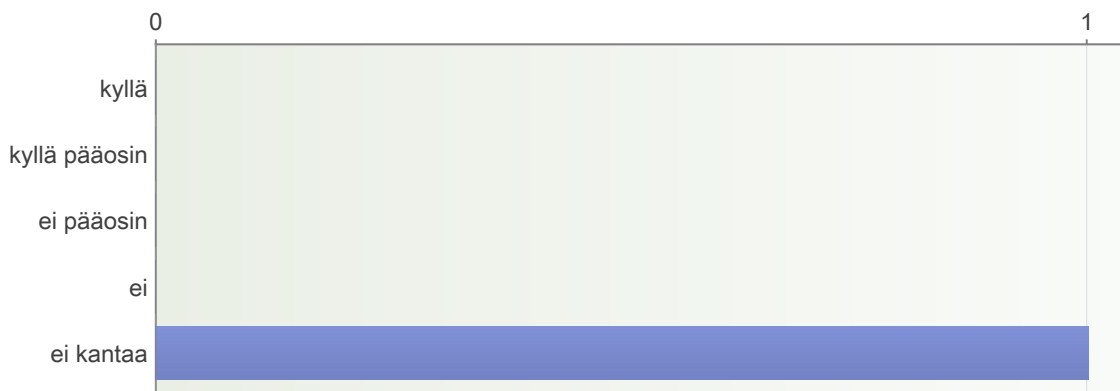
Avoimet vastaukset: ei kantaa

24. 22. Jos vastasitte edelliseen kysymykseen ei tai ei pääosin, millä tavoin omaisuusjärjestelyt pitäisi toteuttaa?

Ei vastauksia.

25. 23. Voimaanpanolain 41 §:ssa säädettäisiin kunnan tuloveroprosentista vuosina 2019 – 2021. Pidätkö veronmaksajien yhdenvertaisen aseman näkökulmasta perusteltuna, että kuntien veroprosentteja esitetään rajoitettavaksi kolmen vuoden määräajaksi?

Vastaajien määrä: 1

Avoimet vastaukset: ei kantaa

26. 24. Voimaanpanolain 42 §:n mukaan maakunnan on perustettava sosiaali- ja terveydenhuollon järjestämislain tarkoittamat maakunnan palvelulaitoksen tytäryhtiöt, jotka tuottavat lailla erikseen säädetyn laajan valinnanvapauden piiriin kuuluvia palveluita siten, että yhtiöittäminen on toteutettu 31.12.2020. Onko esitetty siirtymäaika riittävä maakunnan yhtiömuotoisen tuotannon organisoimiseksi?

Vastaajien määrä: 1

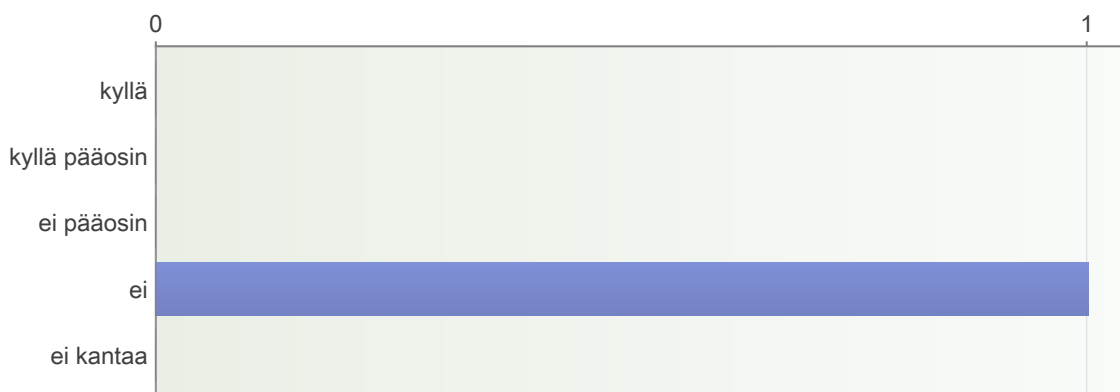
Avoimet vastaukset: ei kantaa

27. 25. Muut vapaamuotoiset huomiot voimaanpanolaista.

Ei vastauksia.

28. 26. Valtio rahoittaa perustettavien maakuntien toiminnan, eli vastuu sosiaali- ja terveyspalveluiden rahoittamisesta osoitetaan valtiolle. Onko ratkaisu uudistuksen tavoitteiden näkökulmasta tarkoituksenmukainen?

Vastaajien määrä: 1

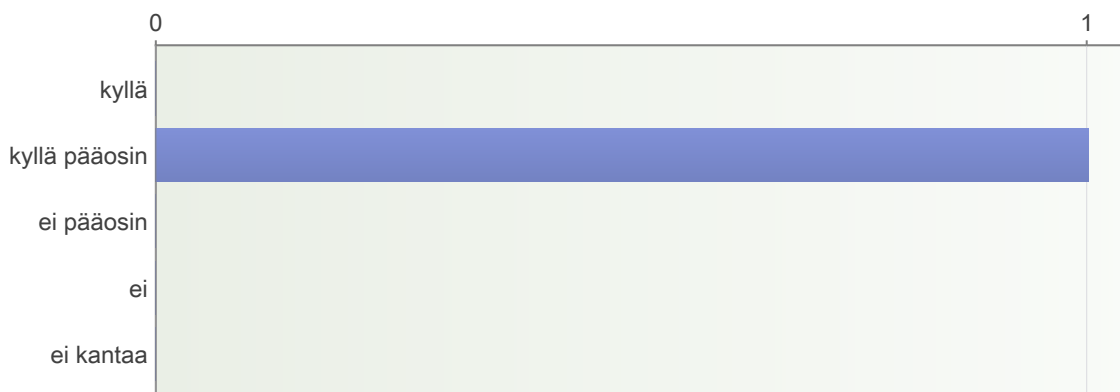

Avoimet vastaukset: ei

- vasta maakuntien verotusoikeuden kautta saavutettaisiin uudistuksen tavoitteet

29. 27. Maakuntien tuloja ovat valtion rahoitus (3 §) sekä asiakas- ja käyttömaksutulot (4 §). Lisäksi maakunnat voivat ottaa lyhytaikaista lainaa (3 §). Valtion rahoituksen kasvua rajoitetaan vuosittaisessa tarkistuksessa julkisen talouden kantokyvyn turvaamiseksi (6 ja 29 §). Onko maakunnilla riittävät taloudelliset edellytykset suoriutua lakisääteisistä tehtävistä?

Vastaajien määrä: 1

Avoimet vastaukset: kyllä pääosin

30. 28. Ovatko maakuntien valtion rahoituksen määräytymisessä käytettävät palvelujen käyttöä kuvaavat tarvetekijät (luku 3, ml. uusi hyvinvoinnin ja terveyden edistämisen kerroin) ja niiden painokertoimet perusteltuja?

Vastaajien määrä: 1

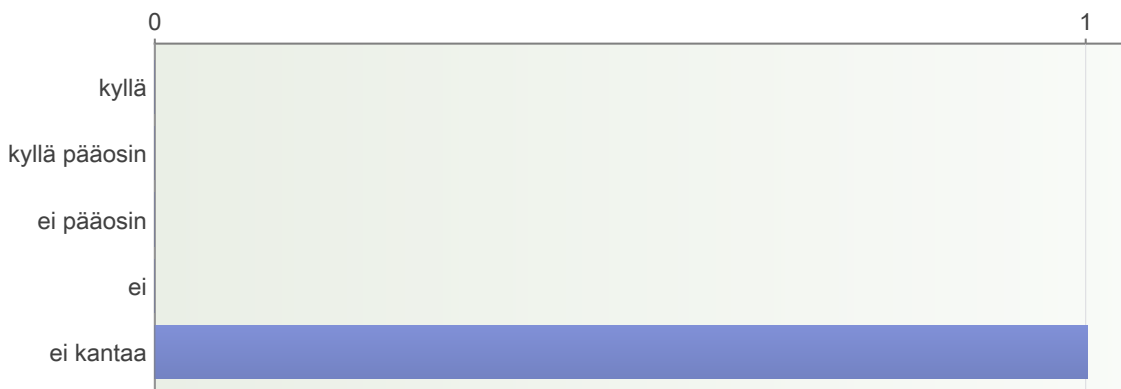

Avoimet vastaukset: ei kantaa

- kokonaisuudesta on mahdoton lausua ennen kuin maakuntien muiden tehtävien rahoituksesta on linjattu. MTK korostaa, että maakuntien muiden tehtävien hoitamiseen on löydyttävä rahoitus

31. 29. Sosiaali- ja terveydenhuollon rahoituksessa siirrytään asteittain menoperusteisesta rahoituksesta tarveperusteiseen rahoitukseen. Onko maakuntien rahoitukselle vuosille 2019–2023 esitetty siirtymäaika (27 – 28 §) riittävä?

Vastaajien määrä: 1

Avoimet vastaukset: ei kantaa

32. 30. Muut vapaamuotoiset huomiot maakuntien rahoituslaista.

Ei vastauksia.

33. 31. Pidätekö esitettyjä tapoja maakuntajaon muuttamiseksi tarkoituksenmukaisena?
(erityisesti maakuntajakolain 2 ja 10 §)

Vastaajien määrä: 1

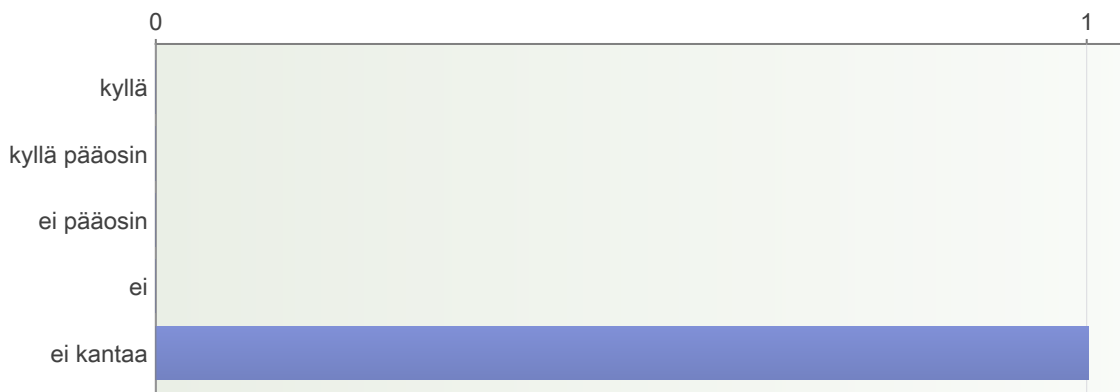
Avoimet vastaukset: ei kantaa

34. 32. Muut vapaamuotoiset huomiot maakuntajakolaista.

Ei vastauksia.

35. 33. Ovatko valtionosuusjärjestelmään esitetyt, sote-uudistuksesta aiheutuvien merkittävien kuntakohtaisten muutosten lieventämiseksi esitetyt tasausjärjestelyt ja muut muutokset hyväksyttäviä ja riittäviä (laki kunnan peruspalvelujen valtionosuudesta 24 §, 27§ 27 b§ ja 55§)?

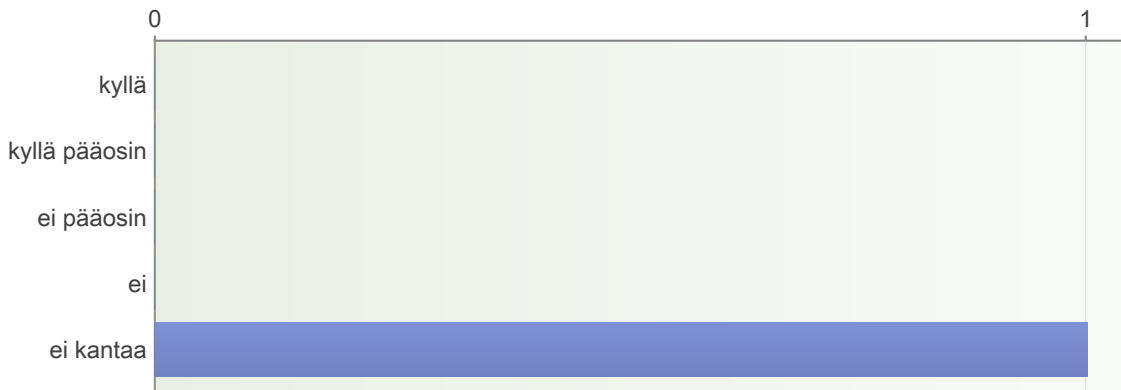
Vastaajien määrä: 1

Avoimet vastaukset: ei kantaa

36. 34. Ovatko valtionosuuskriteerit (ml. uusi hyvinvoinnin ja terveyden edistämisen -kriteeri) sekä niiden painotukset perusteltuja (laki kunnan peruspalvelujen valtionosuudesta, luku 2 sekä luonnos valtioneuvoston asetukseksi kunnan peruspalvelujen valtionosuudesta 3 §)?

Vastaajien määrä: 1

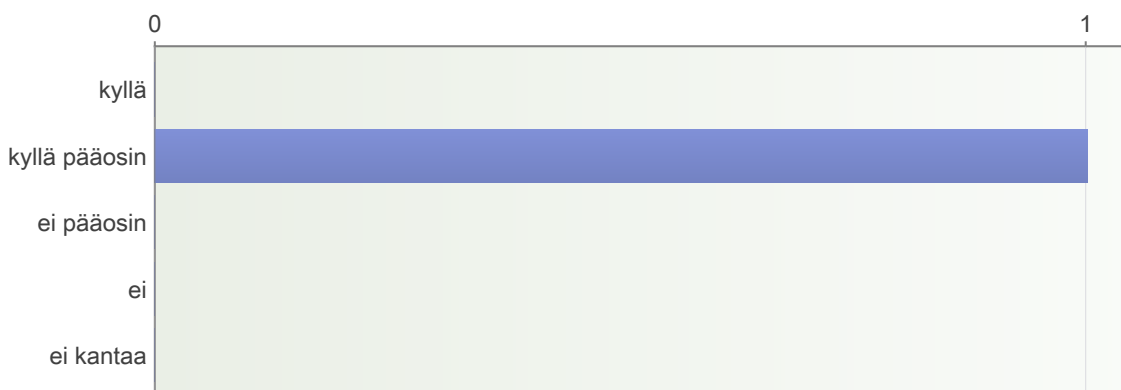
Avoimet vastaukset: ei kantaa

37. 35. Vapaamuotoiset huomiot hallituksen esityksen valtionosuuskokonaisuudesta.

Ei vastauksia.

38. 36. Pidättekö maakuntien rahoituksen keräämiseksi esitettyjä valtion verojärjestelmän muutoksia hyväksyttävänä?

Vastaajien määrä: 1

Avoimet vastaukset: kyllä pääosin

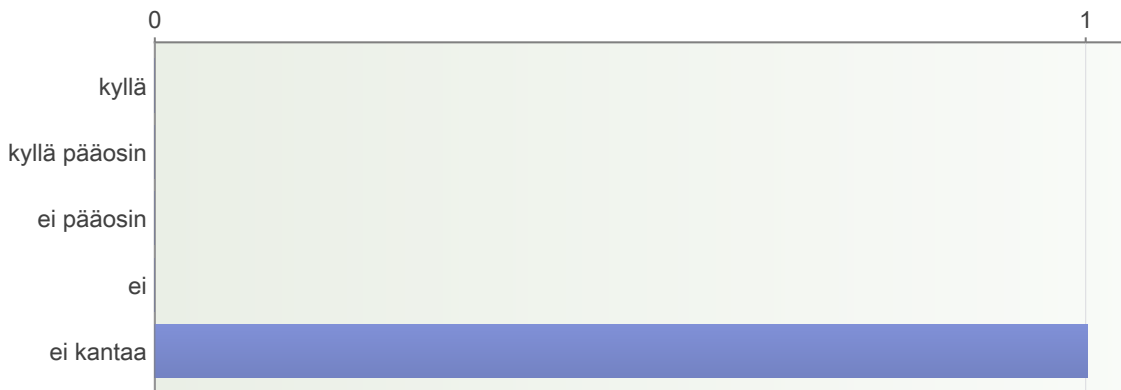
- MTK:n näkemyksen mukaan suunnitellun mallin verojärjestelmämuutokset ovat perusteltuja, mutta samalla on syytä jatkaa maakuntien osittaisen verotusoikeuden valmistelua

39. 37. Vapaamuotoiset huomiot verolaeista.

Ei vastauksia.

40. 38. Kunnallista henkilöstöä koskevan lainsäädännön soveltamisalaa ehdotetaan muutettavaksi koskemaan myös maakuntien henkilöstöä. Maakuntien työnantajaedunvalvontaa hoitaisi uudella lailla säädettävä Kunta- ja maakuntatyönantajat KT. Onko henkilöstön asemasta ja työnantajaedunvalvonnasta esitetty säädettäväksi tarkoituksenmukaisesti?

Vastaajien määrä: 1

Avoimet vastaukset: ei kantaa

41. 39. Onko eläkkeiden rahoittamisesta esitetty säädettäväksi tarkoituksenmukaisesti?

Vastaajien määrä: 1

Avoimet vastaukset: ei kantaa

42. 40. Vapaamuotoiset huomiot henkilöstön asemasta ja/tai työnantajaedunvalvonnasta sekä eläkkeistä.

Ei vastauksia.

43. 41. Miten arvioitte uudistuksen vaikuttavan oman taustaorganisaationne asemaan?

Vastaajien määrä: 1

- MTK toimii sekä valtakunnallisesti, maakunnallisesti että paikallisesti. Järjestön rooli koko Suomen maaseudun elinkeinoedellytysten edistäjänä ja jäsenten edunvalvojana tulee kasvamaan. Kuntien menestyminen elinvoiman rakentamisessa vaatii paikallisilta MTK:n jäsenyhdistyksiltä uudenkaltaista vaikuttamista sekä kuntien päättäjiltä kykyä käyttää heillä olevia työkaluja. Maakuntatasolle eli MTK-liitoille sekä osalle keskusliiton työntekijöistä siirtyä aiempaa enemmän vastuuta ja heidät on syytä kytkeä tiiviisti tulevien maakuntien toimintaan. Keskusliiton rooli valtakunnallisen sekä kansainvälisen edunvalvonnan hoitajana säilyy merkittävänä, mutta yhteistyö alueellisten liittojen kanssa tiivistyy aiemmasta.

44. 42. Onko maakunnilla riittävät taloudelliset edellytykset suoriutua lakisääteisistä tehtävistä uudistuksen voimaan tultua?

Ei vastauksia.

45. 43. Mihin aiheeseen/aiheisiin liittyvää valtakunnallista tukea katsotte tarvitsevanne sote- ja maakuntauudistusten alueelliseen toteutukseen (voitte valita usemman vaihtoehdon)?

Ei vastauksia.

46. 44. Muut vapaamuotoiset huomiot hallituksen esitysluonnoksesta.

Vastaajien määrä: 1

- Maakuntauudistuksen tarjoama tilaisuus normien purkamiseen tulee hyödyntää täysimääräisesti. Tehtävien siirtoa ajatellessa ei tule lähteä siitä, että nykyinen resurssi esimerkiksi luonnonsuojelupuolella on sen verran pieni, ettei sitä kannata jakaa maakuntiin. Ajatustapa on maakuntauudistuksen tavoitteiden vastainen. Lähtökohdana ei saa olla nykyisen resurssin käytön varmistaminen nykyisen kaltaisissa tehtävissä, jossain uudessa organisaatiossa. Maakuntauudistuksessa tehokas organisaatiokokonaisuus saavutetaan luomalla uuden tyyppisiä toimintamalleja maakuntiin. Näissä esimerkiksi ympäristöalan osaaminen yhdistyy maakunnissa sujuvasti esimerkiksi alueiden käytön suunnitteluun. Siirtämällä esimerkiksi luonnonsuojelukokonaisuus aluehallintovirastoon vahvistetaan entisestään luonnonsuojelun erkanemista yleisesti maakunnan ja alueiden käytön suunnittelusta. Maakuntia rakennettaessa itsehallinnon on oltava todellista. Säädösvalmistelussa on vältettävä liian suurta säädösohjausta ja annettava päätösvalta aidosti maakunnille. On hyvä, että mahdollista maakuntien verotusoikeutta selvitetään. MTK huomauttaa myös, että asiakasnäkökulman on oltava mukana kaikessa valmistelussa. Suuri huomio pitää kiinnittää lakien toimeenpanoon ja siihen liittyvään toimintatapojen muutokseen. Muutosta ei pidä katsoa ainoastaan hallinnon näkökulmasta.

Kuntien rooli on monilta osin täsmentymätön. Lainsäädöllisesti ja päätöksenteon näkökulmasta on perusteltua, että maakunnille siirtyvät tehtävät on määritelty täsmällisesti ja kunnille jää yleinen toimiala. Tehtävien hoitamisen kannalta on kuitenkin määriteltävä tarkemmin, mitä tarkoitetaan mm. kuntiin jäävillä elinvoima- sekä hyvinvoinnin edistämistehtävillä. Työnjako on epäselvä myös monissa muissa tehtävissä kuten työllistämisessä. Erityistä huomiota tulee kiinnittää maakunnan ja kunnan tehtävien rajapintoihin ja päällekkäisyyksien poistamiseen.

Metsätalouden edistäminen on jätetty pois maakuntien tehtävistä. Metsäelinkeinoilla suuressa osista maakunnista keskeinen ja kasvava rooli. Tällä hetkellä metsätaloutta koskevasta edistämistä ja

viranomaistehtävistä vastaa valtakunnallinen Suomen metsäkeskus. Uudistuksessa on syytä myös linjata, miten metsätalouden edistäminen hoidetaan tulevissa maakunnissa. Uusiutuvien luonnonvarojen käytön lisääntyminen vaati metsäsektorin elinkeinojen vahvaa edistämistä sekä elinkeinoja ymmärtävää viranomaistoimintaa. Metsätaloutteen toimintaan vaikuttaa jokatapauksessa suuri osaa maakunnille linjatuista tehtävistä. MTK korostaa, että valtakunnallisessa ja maakunnallisessa valmistelutyössä on huolehdittava, että metsätalouden edistämisen ja viranomaistehtävien hoituminen jokaisessa maakunnassa varmistetaan riippumatta siitä kuuluvatko tehtävät itsenäiselle metsäkeskukselle tai jokaiselle maakunnalle itselleen.

47. 45. Yksilöidyt säädösmuutosehdotukset.

Vastaajien määrä: 1

- Laki maakuntalain ja sosiaali- ja terveydenhuollon järjestämisestä annetun lain voimaannpanosta

6§ Väliaikainen valmistelutoimielin: väliaikaisen valmisteluelimen jäsenet ovat viranhaltijoita sekä luottamushenkilöitä

Maakuntalaki

6§ Maakunnan tehtäväalat

MTK esittää, että maakuntalain 2 lukuun 6§:n maakunnan tehtäväaloihin lisätään luonnonsuojelu.